

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 7.1.2009
KOM(2008)897 wersja ostateczna

2006/0008 (COD)

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na mocy art. 251 ust. 2 akapit drugi Traktatu WE

dotyczący

**wspólnego stanowiska Rady w celu przyjęcia rozporządzenia zmieniającego
rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia
społecznego oraz określającego treść załączników do niego**

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na mocy art. 251 ust. 2 akapit drugi Traktatu WE

dotyczący

**wspólnego stanowiska Rady w celu przyjęcia rozporządzenia zmieniającego
rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia
społecznego oraz określającego treść załączników do niego**

1. PRZEBIEG PROCEDURY

Data przekazania wniosków Parlamentowi Europejskiemu i Radzie: - wniosek (COM(2006) 7 wersja ostateczna (dokument 2006/0008 (COD)) - wniosek (COM(2007) 376 wersja ostateczna (dokument 2007/0129 (COD))	 24 stycznia 2007 r. 3 lipca 2007 r.
Data wydania opinii przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny:	26 października 2006 r.
Data wydania opinii przez Parlament Europejski, pierwsze czytanie:	9 lipca 2008 r.
Data przekazania zmienionego wniosku ((COM(2008) 648 wersja ostateczna (dokument 2006/0008 (COD)):	15 października 2008 r.
Data osiągnięcia porozumienia politycznego:	5 listopada 2008 r.
Data przyjęcia wspólnego stanowiska:	17 grudnia 2008 r.

Dnia 29 kwietnia 2004 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie (WE) nr 883/2004¹ w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które ma zastąpić rozporządzenie (EWG) nr 1408/71².

Załączniki do rozporządzenia 883/2004 zawierają przepisy odnoszące się do poszczególnych państw członkowskich. Treść niektórych z tych załączników nie została określona w momencie przyjmowania tego rozporządzenia.

¹ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, wersja sprostowana w Dz.U. L 200 z 7.6.2004, s. 1.

² Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, Dz.U. L 149 z 5.7.1971, s. 2. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1992/2006 (Dz.U. L 392 z 30.12.2006, s. 1).

Rozporządzenie 883/2004 przewiduje zatem, że treść załącznika II (postanowienia konwencji, które pozostają w mocy), załącznika X (specjalne nieskładkowe świadczenia pieniężne) i załącznika XI (przepisy szczególne dotyczące stosowania ustawodawstw państw członkowskich) należy określić przed datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia.

Niektóre załączniki do rozporządzenia 883/2004 musiały również zostać tak zmienione, aby uwzględnić zarówno wymogi państw członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej po dacie przyjęcia rozporządzenia, jak i zmiany, które ostatnio zaszły w pozostałych państwach członkowskich.

W tym kontekście Komisja przyjęła kolejno w dniu 24 stycznia 2006 r. i w dniu 3 lipca 2007 r. dwa wnioski dotyczące rozporządzeń:

- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz określającego treść załącznika XI;
- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego załączniki do rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Wnioski te, których podstawą są art. 42 i 308 Traktatu WE, wymagają jednomyślności.

W dniu 15 października 2008 r. Komisja przedstawiła swój zmieniony wniosek, uwzględniając poprawkę Parlamentu Europejskiego dotyczącą połączenia dwóch wniosków w jeden tekst. Zaniechano procedury dotyczącej drugiego wniosku (dokument 2007/0129 (COD)), ponieważ jego treść włączono do procedury dotyczącej pierwszego wniosku (dokument 2006/0008/COD).

2. PRZEDMIOT WNIOSKU KOMISJI

Wniosek dotyczący rozporządzenia określającego treść załącznika XI zawiera przepisy uzupełniające dotyczące określonych aspektów ustawodawstwa poszczególnych państw członkowskich, aby zapewnić sprawne stosowanie rozporządzenia 883/2004 w danych państwach członkowskich. Ponieważ celem ogólnym jest uproszczenie, wniosek zawiera mniej zapisów niż odnośny załącznik VI do obowiązującego rozporządzenia (EWG) nr 1408/71.

Odpowiednikami załączników II i X do rozporządzenia 883/2004, które pozbawiono treści, były załączniki III i IIa do rozporządzenia 1408/71. Pozostałe załączniki zmienione tym wnioskiem, zawierają już przepisy dotyczące kilku państw członkowskich, lecz muszą zostać uzupełnione, aby uwzględnić państwa członkowskie, które przystąpiły do UE po dniu 29 kwietnia 2004 r., tj. po dacie przyjęcia rozporządzenia 883/2004. Niektóre z tych załączników również mają swoje odpowiedniki w rozporządzeniu 1408/71. Jednakże część 1 załącznika I (zaliczki z tytułu świadczeń alimentacyjnych) oraz załączniki III i IV (szczególne zasady dotyczące świadczeń zdrowotnych) są nowe.

3. UWAGI DOTYCZĄCE WSPÓLNEGO STANOWISKA

3.1. Uwagi ogólne

Wspólne stanowisko przyjęte przez Radę w dniu 17 grudnia 2008 r. w dużym stopniu uwzględnia stanowisko Parlamentu Europejskiego, ponieważ Rada zaakceptowała 69 z 77 poprawek.

Komisja w swoim zmienionym wniosku zaakceptowała wszystkie poprawki Parlamentu Europejskiego. Jednak Rada nie przyjęła poprawek 6, 11, 12, 20, 23, 24 w odniesieniu do załącznika III i 78 rev.

3.2. Uwagi dotyczące wspólnego stanowiska w sprawie poprawki 20 oraz poprawek pokrewnych 6, 11, 12 i 24 do załącznika III

Załącznik III do rozporządzenia 883/2004 zawiera wykaz państw członkowskich, które stosują „Ograniczenie praw do świadczeń rzeczowych dla członków rodziny pracownika przygranicznego” we właściwym państwie członkowskim. Mimo negatywnie brzmiącego słowa „ograniczenia” w tytule w rzeczywistości załącznik ten oznacza postęp dla wielu zainteresowanych osób w porównaniu z ich obecną sytuacją na mocy rozporządzenia 1408/71. Zgodnie z obowiązującymi przepisami członek rodziny pracownika przygranicznego, który z definicji nie mieszka we właściwym państwie członkowskim (tj. w państwie członkowskim, gdzie jest zatrudniony, i którego przepisy obowiązują w zakresie dostępu do świadczeń chorobowych) nie jest uprawniony do opieki medycznej we właściwym państwie członkowskim.

Po bardzo trudnych negocjacjach na ten temat w 2003 r., biorąc pod uwagę wymóg jednomyślnej zgody, osiągnięto porozumienie, aby uwzględnić z jednej strony elastyczne podejście wielu państw członkowskich do przyznawania nowych praw, a z drugiej strony – trudności innych państw członkowskich, które nie są w stanie tego uczynić.

Zgodnie z takim podejściem art. 18 ust. 2 i art. 24 ust. 2 rozporządzenia 883/2004 stanowią, że członkowie rodziny pracownika przygranicznego są uprawnieni do świadczeń rzeczowych w czasie pobytu we właściwym państwie członkowskim. Załącznik III zawiera jednak kilka wyjątków od tej reguły.

Chociaż Komisja wolałaby inne rozwiązanie, to zgodziła się na kompromis, ponieważ stanowi on rzeczywisty postęp dla członków rodzin pracowników przygranicznych. Żadne inne rozwiązanie nie uzyskałoby koniecznej jednomyślności w Radzie. Komisja stwierdza ponadto, że takie podejście umożliwi członkom rodzin pracowników przygranicznych, mieszkających w jednym z ośmiu państw członkowskich, odnieść korzyści z nowych przepisów. Również Parlament przyjął to samo podejście, co umożliwiło przyjęcie rozporządzenia 883/2004.

Komisja popiera poprawkę 20 Parlamentu Europejskiego, która ma na celu rozszerzenie w ciągu pięciu lat praw przewidzianych w art. 18 rozporządzenia 883/2004 na wszystkie państwa członkowskie (załącznik III powinien zostać uchylony po upływie pięciu lat w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich). Podczas dyskusji w Radzie niektóre państwa członkowskie podkreśliły, że co do meritum oraz wobec braku doświadczenia w stosowaniu rozporządzenia, z trudem osiągniętego kompromisu dotyczącego rozporządzenia nr 883/2004 nie należy zmieniać. Większość pozostałych państw członkowskich była w stanie zaakceptować poprawkę w duchu kompromisu. Ponadto sześć państw członkowskich

wymienionych w załączniku III wykazało jeszcze większą elastyczność, ponieważ są skłonne przyjąć uchylenie załącznika III po okresie czterech lat.

Wobec powyższego wspólne stanowisko Rady przewiduje, że:

- art. 18 ust. 2 i art. 28 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 zostałyby tak zmienione, aby ustalić, że załącznik III zostałby poddany przeglądowi pięć lat po jego zastosowaniu, oraz
- do art. 87 rozporządzenia 883/2004 zostałby dodany nowy ustęp 10a, określający, że okres obowiązywania wpisów niektórych państw członkowskich w załączniku III zostałby ograniczony do czterech lat.

Komisja ubolewa, że w Radzie nie udało się osiągnąć większych postępów w tej kwestii. Komisja docenia jednak wysiłki prezydencji w tym zakresie. Zdaniem Komisji kompromis osiągnięty przez Radę jest początkiem dynamicznego procesu, który pozwoli wszystkim państwom członkowskim dostosować się do stanowiska Parlamentu Europejskiego. Komisja, która podziela stanowisko Parlamentu Europejskiego, będzie podejmowała wszelkie wysiłki, aby kontynuować ten proces i przyczynić się do jego kontynuacji. Zgodnie z pragmatycznym podejściem Komisja akceptuje tymczasem ten kompromis, ponieważ w porównaniu z obecną sytuacją zgodnie z załącznikiem III stanowi on krok do przodu.

3.3. Uwagi dotyczące stanowiska Rady w sprawie poprawki 23

Poprawka 23 odnosi się do załącznika II do rozporządzenia 883/2004 (postanowienia konwencji, które pozostają w mocy i które, w odpowiednich przypadkach, są ograniczone do objętych nimi osób). W punkcie 36 tego załącznika, pod wpisem Portugalia-Zjednoczone Królestwo, Parlament zamieścił odniesienie do art. 2 ust. 1 Protokołu z dnia 15 listopada 1978 r. o leczeniu medycznym, który objęty jest już załącznikiem III rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71.

W protokole tym nie ma wzmianki o załączniku II do wspólnego stanowiska Rady, ponieważ dwa zainteresowane państwa członkowskie stwierdziły, że postanowiły nie stosować art. 2 ust. 1 tego protokołu od 1 września 2008 r. Komisja przyjmuje do wiadomości decyzję obu stron na temat porozumienia i jego skutków dla uaktualniania załącznika II do rozporządzenia 883/2004.

3.4. Uwagi dotyczące stanowiska Rady w sprawie wpisów w załączniku IV, poprawka 78 rev

Emeryt lub rencista, który nie ma miejsce zamieszkania we właściwym państwie członkowskim (tj. państwie wypłacającym mu rentę lub emeryturę i ponoszącym koszty opieki zdrowotnej rencistów i emerytów w państwie członkowskim zamieszkania) jest obecnie uprawniony jedynie do świadczeń chorobowych w państwie członkowskim zamieszkania.

Jednakże zgodnie z rozporządzeniem 883/2004, jeżeli państwo członkowskie jest wymienione w załączniku IV, to emeryt lub rencista dodatkowo będzie miał prawo do powrotu do tego państwa członkowskiego i dostępu do opieki zdrowotnej. Oznacza to, że właściwe państwo członkowskie oprócz kosztów opieki zdrowotnej, powstałych w państwie członkowskim zamieszkania emeryta lub rencisty ponosi również koszty świadczeń chorobowych tej osoby powstałe na jego terytorium.

Jeden z wpisów dotyczył Włoch. Krótco po przyjęciu rozporządzenia 883/2004 odpowiednie organy Włoch zmieniły swoje stanowisko i zdecydowały, że na razie nie są w stanie przyznać emerytom i rencistom dodatkowych praw. W związku z tymi zmianami Komisja zaproponowała skreślenie wpisu „Włochy” z załącznika IV. W swojej poprawce 78 rev Parlament Europejski pragnie, aby wpis „Włochy” pozostał w załączniku IV do rozporządzenia 883/2004.

Uwzględniając specyfikę załącznika IV, Komisja potwierdza swój wniosek, aby usunąć wpis „Włochy”. Komisja uważa, że jeżeli państwom członkowskim, które raz zdecydowały się przyznać dodatkowe prawa, nie umożliwi się późniejszej zmiany stanowiska (ponieważ to one są odpowiedzialne za organizację i finansowanie systemów zabezpieczenia społecznego), to możliwe jest, że w przyszłości korzystne załączniki znikną.

3.5. Pozostałe zmiany Rady we wniosku Komisji

Wspólne stanowisko Rady zawiera także następujące zmiany:

- art. 15 rozporządzenia 883/2004:

zgodnie z regulaminem pracowniczym termin „personel pomocniczy” został zastąpiony we wspólnym stanowisku terminem „personel kontraktowy”;

Komisja z zadowoleniem przyjmuje tę zmianę w rozporządzeniu.

- planowane świadczenia zdrowotne z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych; art. 36 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 i ust. 2:

Zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady przepisy dotyczące świadczeń chorobowych (art. 17, art. 18 ust. 1, art. 19 ust. 1 i art. 20 ust. 1) powinny mieć także zastosowanie do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Art. 36 ust. 2 stanowił część wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia wykonawczego w sprawie rozporządzenia 882/2004 (art. 33). Zawiera on szczególne warunki dotyczące zatwierdzenia planowanych świadczeń zdrowotnych z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych; Przepis ten, który jest korzystny dla zainteresowanych osób, nie był zawarty w rozporządzeniu 883/2004. Rada wyraziła zgodę na wprowadzenie tego przepisu do rozporządzenia podstawowego, a nie do rozporządzenia wykonawczego.

Komisja z zadowoleniem przyjęła obydwie przepisy, ponieważ są one korzystne dla zainteresowanych osób.

- artykuł 87 ust. 8 rozporządzenia 883/2004:

Zmiany wprowadzone we wspólnym stanowisku Rady do art. 87 ust. 8 mają określić sposób, w jaki te środki przejściowe mogą być zastosowane wobec wszystkich zainteresowanych stron. Przewidują one maksymalny okres 10 lat, podczas którego dana osoba będzie mogła podlegać ustawodawstwu państwa członkowskiego innego niż określone zgodnie z tytułem II rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71.

Komisja może zaakceptować taką zmianę, ponieważ określenie maksymalnego okresu jest z natury rzeczy środkiem przejściowym. Okres dziesięciu lat wydaje się być wystarczająco

długi, aby zarówno osoby zainteresowane, jak i instytucje, miały możliwość ponownej oceny sytuacji zgodnie z właściwym ustawodawstwem.

4. WNIOSKI

Komisja przykładła szczególną wagę do tego, aby zapewnić zachowanie indywidualnych praw mobilnych obywateli, np. w dziedzinie chorób zawodowych i wypadków przy pracy. Komisja stwierdza, że wspólne stanowisko Rady w dużym stopniu uwzględnia poprawki Parlamentu Europejskiego.

Jeżeli chodzi o najwrażliwsze kwestie, to zdaniem Komisji kompromis osiągnięty przez Radę jest początkiem dynamicznego procesu, który pozwoli wszystkim państwom członkowskim dostosować się do stanowiska Parlamentu Europejskiego. Komisja podejmie wszelkie wysiłki, aby kontynuować ten proces i przyczynić się do jego kontynuacji.

Poza tym przyjęcie niniejszego rozporządzenia, które wypełni do tej pory załączniki bez treści do rozporządzenia 883/2004 i rozporządzenia wykonawczego, jest warunkiem wstępnym do wejścia w życie rozporządzenia 883/2004 w 2010 r.

Rozporządzenie 883/2004 zwiększa prawa do zabezpieczenia społecznego obywateli korzystających z prawa do swobodnego przepływu osób. Po wejściu w życie rozporządzenie 883/2004 będzie miało bezpośredni wpływ na życie codzienne milionów obywateli UE.

W związku z powyższym Komisja może udzielić ogólnego poparcia wspólnemu stanowiskowi Rady.